

Sygn. akt V CZ 41/16

POSTANOWIENIE

Dnia 25 sierpnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSN Antoni Górski

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z wniosku D. M.

przy uczestnictwie J. M.

o podział majątku wspólnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 25 sierpnia 2016 r.,

zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Okręgowego w Ś.

z dnia 25 marca 2016 r., sygn. akt II Ca [...],

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Ś. postanowieniem z dnia 25 marca 2016 r. odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawczyni D. M. od postanowienia tego Sądu z dnia 28 stycznia 2016 r., wydanego po rozpoznaniu apelacji uczestnika postępowania J. M. w sprawie o podział majątku wspólnego. Przyczyną odrzucenia skargi było uznanie, że nie została opłacona w terminie określonym w art. 112 ust. 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 623, dalej jako u.k.s.c.).

Wnioskodawczyni zażaleniem zaskarżyła to postanowienie, wnosząc o jego zmianę i nadanie sprawie dalszego biegu. Skarżąca zarzuciła naruszenie art. 398⁵ § 1 k.p.c. poprzez odrzucenie skargi kasacyjnej jako nieopłaconej, chociaż uiściła opłatę od skargi w terminie zakreślonym tym przepisem.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jak zasadnie uznał Sąd Okręgowy, art. 112 ust. 3 u.k.s.c. wprost wykluczył możliwość stosowania art. 130 § 1 k.p.c., jednoznacznie wyłączając obowiązek wdrożenia przez przewodniczącego tzw. „trybu naprawczego”, polegającego na wezwaniu strony reprezentowanej przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego do uiszczenia opłaty sądowej po całkowitym lub częściowym oddaleniu wniosku o zwolnienie strony od kosztów sądowych. W takiej sytuacji bowiem pełnomocnik obowiązany jest uiścić w zakreślonym w art. 112 ust. 3 u.k.s.c. terminie opłatę w wysokości określonej w postanowieniu w razie częściowego uwzględnienia wniosku, albo w wysokości uprzednio samodzielnie obliczonej, gdy zwolnienia odmówiono lub uwzględniono wniosek w określonym ułamku.

W niniejszej sprawie opłata została uiszczona, jednak po upływie terminu określonego w art. 112 ust. 3 u.k.s.c. Nie ma uzasadnienia podniesiony w zażaleniu zarzut, że termin do wniesienia opłaty od skargi kasacyjnej biegnie od doręczenia postanowienia w przedmiocie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych aż do dnia, w którym możliwe jest jeszcze wniesienie przez stronę skargi kasacyjnej. Skarżąca wywodziła bowiem, że skoro uiściła opłatę w dniu 21 marca 2016 r., to uczyniła to w przewidzianym w art. 398⁵ § 1 k.p.c. terminie do wniesienia skargi

kasacyjnej, liczonego od doręczenia jej w dniu 15 lutego 2016 r. postanowienia z uzasadnieniem.

Wbrew zarzutom skarżącej, termin, o którym mowa w art. 398⁵ § 1 k.p.c. dotyczy wyłącznie wniesienia skargi kasacyjnej i nie można go odnosić do realizacji obowiązków fiskalnych. Jak bowiem wskazano wyżej, przepis art. 112 ust. 1 – 3 u.k.s.c. wyraźnie wskazuje, że zgłoszenie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych - wraz z pismem podlegającym opłacie albo po wezwaniu do uiszczenia opłaty - powoduje jedynie odroczenie określonego w art. 10 u.k.s.c. terminu do jej uiszczenia do czasu rozstrzygnięcia w przedmiocie wniosku strony o zwolnienie od kosztów sądowych (zob. uchwałę SN z dnia 16 listopada 2012 r., sygn. akt III CZP 56/12, OSNC 2013, nr 6, poz. 70, Biuletyn SN 2012, nr 11, s. 7 – 8). Przepis ten jest jedynym wyjątkiem od zasady, zgodnie z którą nie istnieje możliwość odrzucenia podlegającego opłacie sądowej środka zaskarżenia, bez wdrożenia procedury naprawczej, co musiałoby nastąpić także wtedy, gdy środek taki wnosi zawodowy pełnomocnik (postanowienie SN z dnia 13 lutego 2014 r., sygn. akt V CZ 5/14, a także zob. postanowienia SN z dnia 21 stycznia 2016 r., sygn. akt III CZ 57/15, z dnia 4 lipca 2014 r., sygn. akt II CZ 25/14, z dnia 25 października 2012 r., sygn. akt IV CZ 93/12, wszystkie dostępne na www.sn.pl).

Niezależnie zatem od tego, w którym dniu w czasie biegu terminu została wniesiona skarga kasacyjna, w razie zgłoszenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych termin do wniesienia opłaty wyznacza doręczenie odpisu postanowienia w tym przedmiocie, choćby nie upłynął jeszcze dwumiesięczny termin do wniesienia skargi.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.